

Csiky Gergely: A nagymama

színes, magyar színházi közvetítés, 112 perc, 1998

rendező: Iglódi István

operatőr: Szalai Z. László

jelmez: Schäffer Judit

díszlet: Rózsa István

szereplő(k):

Tolnay Klári (Szerémi grófné)

Kállai Ferenc (Örkényi Vilmos báró)

Sinkovits Imre (Kosztá Sámuel, lelkész)

Agárdy Gábor (Tódorka Szilárd, tanár)

Béres Ilona (Langó Seraphine, nevelőné) A film értékelése: 10/10 (13 szavazat)

Vígjáték három felvonásban

A Nemzeti Színház előadása, felvételről

Vajon sikerül-e a Nagymamának, hogy a fiatalok egymáséi legyenek, ki tudja-e bogozni a múltbéli igen összekuszált családi bonyodalmakat, ki kire talál rá, s kivel lesz boldog: erről mesél a darab.

Idő szerint | Hely szerint

Vetítik: 20:05, Péntek (szeptember 16.), m1

http://videotar.mtv.hu/Videok/2009/08/30/18/Csiky_Gergely_A_nagymama.aspx

Csiky Gergely

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából.

Csiky Gergely (Pankota, 1842. december 8. – Budapest, 1891. november 19.) drámaíró, műfordító, a Kisfaludy Társaság másodtitkára, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja.

Élete

Csiky János megyei főorvos és Verzár Helena fia volt. A gimnáziumot Aradon végezte; már itt kitűnt tehetségével, különösen pedig az irodalom és költészet iránti előszeretettel. Első versét nyolc éves korában mint első gimnazista írta anyjához. Marosi Gyula név alatt küldött a lapokba dolgozatokat; legelső kísérletei francia és angol elbeszélések fordításai. A Napkelet már 1858-ban nevével közölt tőle verset. Mint VIII. osztályos tanulónak az ifjúság által kiadott Zsenge Mutatványokban 12 költeménye jelent meg. A magyar irodalmon kívül a római és görög klasszikusok tanulmányozását kedvelte.

A papi pályára készülve, 1859-ben a Csanád egyházmegye temesvári szemináriumába lépett, ahonnan két év után a pesti központi papnevelőbe küldték. Az ifjú pap itt még közelebb került az irodalomhoz és a teológiai tudományok mellett már a drámaköltéssel is próbálkozott. A szemináriumi magyar egyházi irodalmi iskola lelkes munkatársa, később elnöke volt. A növendékpapság Munkálataiban jelent meg Nagy Szent Atanáz életrajza és Csajághy Sándor életrajza. A központi papnevelőből, ahol a teológiai tanfolyamot elvégezte, püspöki rendelettel Temesvárra hívták, ahol 1864 végén pár hónapig iktató volt a püspöki hivatalban. Amikor a 23 éves (kanonikus) kort elérte (1865), pappá szentelték és püspöke a bécsi Augustinaeumba küldte. Itt 1865–1868-ig tartózkodott, és 1868 végén teológiai doktor lett. Visszakerülve egyházmegyéjébe, 1869-ben pár hónapig káplán volt Tornyan, 1869 végén és 1870-ben gimnáziumi tanár Temesvárt és 1870 közepén az egyházjog és történelem tanára lett az ottani papnevelőben, ahol 1878-ig működött.

A lelkes fiatal pap, aki már tanuló korában francia és angol elbeszéléseket (de egyebek közt Wisemann bíbornok kisebb erkölcsi színműveit is) fordított, és eredeti versekkel kísérletezett, tanárként először az egyházi irodalom terén kezdett működni, és 1870-ben a Csanád című egyházmegyei lapnak lett munkatársa. Az írói világot azonban csak Jóslat című színművével lepte meg, amellyel 1875-ben a Magyar Tudományos Akadémia 100 aranyos Teleki-pályadíját megnyerte. 1877-ben Janus című színművével ismét ő kapta a 100 aranyos Teleki-díjat; ugyanebben az évben került színre A magusz című 1 felvonásos tragédiája; ezt követte az Ellenállhatatlan, amellyel 1878-ban a 400 aranyos Karácsonyi-díjat nyerte el (a Nemzeti Színházban október 11-én mutatták be). 1879-ben a Bizalmatlan című 4 felvonásos verses vígjátéka nyerte el a 100 aranyos Teleki-pályadíjat. Ugyanabban az évben, január 29-én a Kisfaludy Társaság rendes tagjává, február 19-én másodtitkárává, május 22-én a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjai sorába választotta. Később a színi iskolának lett tanára és drámabíró a nemzeti színháznál. Arad városa 1881. március 10-én díszpolgárává választotta.

1878 végén püspöki engedéllyel a fővárosba költözött, és minden idejét az irodalomnak szentelte; feltűnő szorgalommal dolgozott a hírlapokban, fordított a nemzeti színház és a Kisfaludy-társaság számára. 1879-ben rövid időre Párizsba utazott a színházak tanulmányozására. Onnan hazatérve megírta nagy hatású társadalmi drámáját, a Proletárokat (a nemzeti színház 1880. január 23-án mutatta be és 1887-ben utólag elnyerte a Karácsonyi-díjat). Ezután következtek többi színművei a nemzeti színházban és másutt. Bonnáz csanádi püspök nem nézte jó szemmel egyik felszentelt papjának profán foglalkozását a színpadon; ezt tudtára is adta Csikynek egy hivatalos levélben, amelyre ő azzal felelt, hogy

1880-ban kilépett az egyházi rendből.

1881 novemberében az evangélikus vallásra tért át, és nőül vette Villeczné Bakody Amandát, Bakody Tivadar orvostanár lányát.

Ravatala fölött a nemzeti színház csarnokában Beöthy Zsolt a Magyar Tudományos Akadémia és Kisfaludy-társaság, Paulay Ede pedig a Nemzeti Színház személyzete nevében mondtak rövid gyászbeszédeket.

Művei

Az életből. Beszélyek. U. ott, 1872.

Fényképek. Temesvár, 1872. (2. kiadás. U. ott, 1875.)

Az egyházjog tankönyve. U. ott, 1873. Három kötet.

Egyházügyekre vonatkozó magyarországi törvények és kormányrendeletek 1867–1873. U. ott, 1874. (4. kiadás. U. ott, 1875.)

Kath. házasságjogtan. Tekintettel a magyarországi jogviszonyokra s a gyakorlatra. U. ott, 1874.

A jóslat, vígj. 5 f. U. ott, 1875. (2. kiadás, Bpest, 1879.)

Beszélyek. Temesvár, 1876.

Janus, trag. 5 f. U. ott, 1877. (2. kiadás. Bpest, 1886. N. Színház Könyvtára 157.)

Thalia megváltása, drámai epilóg az aradi színház megnyitására 1877. okt. 4. Temesvár, 1877.

A magusz, trag. 1 f. Temesvár, 1878.

Az ellenállhatatlan, vígj. 3 f. U. ott, 1878. (Ism. Bud. Szemle XVIII. Gyulai Pál.)

A patak hidja. Elbeszélés. U. ott, 1879.

Elbeszélések. Bpest, 1880. (Ism. Havi Szemle VII.)

Csiky Gergely színművei. U. ott, 1882–88. (I. kötet. Czifra nyomorúság II. A proletárok. III.

Mukányi. IV. Szép leányok. V. A kaviar. VI. A Stomfay család. VII. Bozoty Márta. VIII. Cecil

házassága. IX. Nóra. X. Buborékok. XI. A sötét pont. XII. Spartacus. XIII. Petneházy. XIV.

Királyfogás. XV. A jó Fülöp. XVI. A vadrózsa. XVII. A vasember. [1887-ben 100 arany

Teleki-díjat nyert.] XVIII. Divatkép.)

Az első és második. Elbeszélés. U. ott, 1883. (Olcsó K. 153.)

Anna, dr. 1 f. U. ott, 1883. (Olcsó K. 167.)

Görög-római mythologia. A szöveg közé nyomott képekkel. U. ott, 1885.

Dramaturgia. Az országos zeneiskola növendékeinek használatára. U. ott, 1886. Két füzet.

Az elvált asszony. Regény. U. ott, 1888. Két kötet. (Egyetemes Regénytár IV. 1. 2. Ism. Bud.

Szemle LVIII. Főv. Lapok 277. Alföld 251. Vasárn. Ujság 42. sz.)

Az öreg tánczmester. U. ott, 1888. (Monologok 9.)

Az esernyő, vígj. 1 felv. Bayle Bernard után ford. U. ott, 1888. (Olcsó K. 247.)

Arnold, regény. U. o. 1888.

Az Atlasz-család, regény. U. o. 1890. (Előbb a Bud. Szemlében. Ism. Főv. Lapok 25. sz.)

A zokoli uraság két leánya. U. ott. 1890. (Olcsó K. 280.)

Örök törvény. U. ott, 1890. (az 500 frtos Hertelendy-díjat nyerte 1891-ben. Nemzeti Színház Könyvtára 163. Első előadása febr. 7.)

A nagytermett, vígj. 3. felv. U. ott, 1890. (Olcsó K. 284. Az 1890. Karácsonyi-féle pályázaton 200 arany jutalmat nyert.)

Az atyafiak, regény. U. ott, 1891. (Előbb a Bud. Szemlében.)

A nagymama, vígj. 3. felv. U. ott, 1891. (Olcsó K. 285.)

Sisyphus munkája, regény. U. ott, 1892. (Előbb a Budapesti Hírlapban.)